

Indledning

I det forløbne år har landsforeningen beskæftiget sig med en række store og små udfordringer. Ikke overraskende har megen interesse og aktivitet samlet sig omkring den nye lov om ungdomsuddannelsesgaranti og vi har med stor opmærksomhed fulgt dens skæbne med henblik på realiseringen af dens rigtige og positive intentioner. Vi har blandt andet også søgt og fået bevilget en pæn sum penge fra satspuljen til at gennemføre et opfølgingsprojekt, som for indeværende er i fuld gang. Det tegner til at blive en succes. Ikke mindst fordi det involverer og engagerer mange aktører inden for feltet. Det betyder samtidig, at de ansvarlige overfor lovens implementering ikke mangler viden og forslag til hvordan sagen kan gribes an. Der er i det hele taget ingen undskyldning for at undlade at give hver eneste ung med særlige behov et relevant tilbud om en treårig ungdomsuddannelse eller for at forsøge at springe over, hvor gærdet er lavest. De ansvarlige er som bekendt kommunerne, der på trods af vores protester har fået overladt ansvaret for uddannelse af restgruppen i modsætning til de øvrige ungdomsuddannelser, der i dag er en statslig opgave. Udviklingen følges naturligvis meget nøje af ministeriet, som jo har forpligtet sig til at tage loven op til revision, såvel løbende som efter en femårig periode. På indeværende tidspunkt må det konstateres, at det går temmelig trægt med at komme i gang. Det aktuelle antal unge, der er kommet i gang på grundlag af lovbestemmelserne er betydeligt lavere end forventet og der er stadig mange unge, som både er berettiget til et tilbud og som har stort behov for et sådant, som ikke har fået det. Situationen varierer ikke overraskende inden for de 98 kommuner og de skal naturligvis ikke skæres over en kam. Men der er altså en hel del kommuner, som ikke har forstået alvoren i denne sag og som nøler med indsatsen bl. a. under henvisning til begrænsede ressourcer. (hvis en ung, der egner sig til en gymnasial uddannelse bliver optaget på et gymnasium, drøfter man ikke ressource-situationen !).

Vore unges skæbne er altså lagt i hænderne på det lokale politiske system. Det indebærer bl. a. at det er her et eventuelt svigt bliver synligt og det er her brugerne kan råbe vagt i gevær og den unge og hans eller hendes pårørende kræve deres ret. Ligeværds lokale arbejde får hermed en meget stor betydning. I de områder hvor vores lokalforeninger fungerer aktivt og målrettet er det sværere at slippe igennem med lappeløsninger eller sekundertilbud end det er i områder hvor LIGE VÆRD enten ikke eksisterer eller står svagt. Den slags områder har vi desværre for mange af og derfor sætter vi som bekendt nu alle vore kræfter og ressourcer ind på, at udvikle og styrke det lokale arbejde. Mere herom senere.

Når Landsforeningen med god samvittighed kan satse så godt som alt på lokaludviklingen, er det selvfølgelig fordi vores partnere i foreningsfællesskabet tager sig af en lang række andre opgaver som tidligere lå i Landsforeningens regi. Vi har et tæt og konstruktivt samarbejde med de øvrige foreninger og ingen aktiviteter af væsentlig betydning bliver igangsat uden at de har været drøftet og er koordineret i Fællesskabet. I sekretariatet er alle foreningernes konsulenter og øvrige medarbejdere samlet under en fælles ledelse, hvilket indebærer optimale muligheder for en næsten daglig udveksling af tiltag og erfaringer. Muligheder som for indeværende bliver udnyttet på

fremragende vis, ikke mindst fordi medarbejderne er indstillet på det og fordi de oplever en gevinst ved denne sameksistens.

Efter en række år med megen fluktuation og personaleskift i sekretariatet er vi nu inde i en stabilisering som forhåbentlig kan fastholdes og udvikles. Dermed tegner fremtiden sig noget lysere, end den gjorde for nogle år siden.

Landsforeningen

I forbindelse med vores generalforsamling sidste år, også her i Vejle, havde vi inviteret Svend Lindahl Nielsen, Foreningskonsulent i Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger (DGI), som oplægsholder som led i vores ønske om at udarbejde et langsigtet strategi- og aktivitetsprogram for det fremadrettede arbejde i Landsforeningen. Vi havde en utrolig spændende dag, som resulterede i et program med mange gode og udfordrende ideer, initiativer og opgaver.

Programmet har to store hovedoverskrifter; *synlighed og netværksdannelse*, hvorunder vi blandt andet ønskede at sætte særlig fokus på den nye *Særligt Tilrettelagt Uddannelse* for unge med særlige behov (STU) og på Danmarks forestående ratificering af FN's Handikapkonvention. I løbet af året er den særlige tilrettelagte uddannelse blevet diskuteret og behandlet i mange forskellige sammenhænge – i bladet Ligeværd, på møder og konferencer med politikerne og – internt i egne rækker hvor vi har haft god mulighed for at udveksle meninger og ideer. Det har skabt en god grobund for oplysningsarbejde, nye initiativer, og kvalificeret modspil til den lovgivende forvaltning. På foranledning af Landsforeningen blev FN's Handikapkonvention tema for foreningsfællesskabets årsmøde i maj 2008.

I oktober 2008 ansatte vi i Landsforeningen en konsulent, som til daglig har kontorplads i sekretariatet, men som i samarbejde med de lokale regions- og lokalforeninger nu er i fuld gang med at udmønte flere af de ideer vi ønsker ført ud i livet. Gennem fondsansøgninger og projektansøgninger bliver der søgt midler til aflønning af deltidskonsulenter på regionalt niveau. Vi er desuden i fuld gang med at skabe samarbejdsrelationer og netværk ude i de enkelte regions- og lokalforeninger. I samarbejde med konsulenterne for Skole og uddannelsessteder og for BUS er man gået i gang med at forberede kurser for UU-vejledere og specialklasselærere rundt omkring i landet

Ude i de enkelte regions- og lokalforeninger er der, som det også fremgik tydeligt på sidste års generalforsamling store forskelle i aktivitetsniveauet. Der er heldigvis stor aktivitet flere steder; med projektbeskrivelser, henvendelser til pressen, arrangementer og foredrag, opmærksomhed og hjælp i forbindelse med personsager – og så selvfølgelig det store arbejde der lægges i at støtte de lokale UFL klubber.

I forbindelse med udarbejdelse af strategi- og aktivitetsprogrammet blev det besluttet, at dette skulle ændres og revideres hvert år før generalforsamlingen. Set i lyset af, at vi fik lavet et meget omfattende og spændende program, og at der har været udskiftning af medarbejdere i foreningen og sekretariatet foreslår bestyrelsen, at vi fortætter med de gode intentioner og arbejdsopgaver i 2009. Vi har lige nu 2 aktive regionsforeninger og 9 aktive lokalforeninger. Medlemstallet er stort set uændret og ligger på ca. 1200 medlemmer.

Projekter i Landsforeningen

Der er i 2008 søgt midler hos Vækstforum Nordjylland til lokale initiativer rettet mod en helhedsorienteret indsats for vores målgruppe. En ansøgning vi desværre fik afslag på!

Vi har søgt midler i Handikappuljen – sammen med foreningsfællesskabet – til et projekt som skulle støtte de unge i forhold til efterværn. Her fik vi også afslag. Derudover påbegyndte vi i 2008 beskrivelsen af en LAG projektansøgning, som skal skabe arbejdspladser i forbindelse med den nye Nationalpark Thy - et projekt som strækker sig ind i 2009. Vi har desuden påbegyndt forsøg med at

rette henvendelse til private erhvervsvirksomheder. Trods et forskelligt fokus alt efter projekternes og henvendelsernes art, og hvilke puljer og fonde der er søgt, tilstræbes det i alle projektbeskrivelser at indtænke midler til ansættelse deltidskonsulenter i regionerne.

Near Job

I december afsluttede LL sit engagement i Projekt Near Job med et seminar i Randers. Projektet hvis formål har været, at udvikle uddannelsesforløb for de unge med særlige behov har været en succes. Og de konkrete resultater er allerede nu ved at blive implementeret i deltagerlandene Østrig, Portugal, Slovenien og Danmark.

Foreningsfællesskabet.

2008 har været det første hele kalenderår i Foreningsfællesskabet Ligeværd, efter oprettelsen i oktober 2007. Det har været spændende og turbulente år præget af dannelsen af det nye fællesskab og dermed etablering og udvikling af nye samarbejdsrelationer og fornuftige arbejdsrutiner i forhold til at servicere 6 forskellige organisationer.

Vi har fået oprettet fællesskabets nye hjemmeside, med en meget flot profil, som går igen i nyhedsbrevet som overgik fra postudsendelse til digitalisering, og i bladet, som også i det forgangne år har fået gennemgribende en opdatering.

Sekretariatet og medarbejdere

I 2008 valgte Peter Gulstad, af helbredsmæssige årsager, efter 2 år på posten og efter at have gjort en kæmpe indsats omkring dannelsen af foreningsfællesskabet, at overlade ledelsen af sekretariatet til Bodil Vibe Rasmussen. Bodil blev ansat i august måned og kommer fra en stilling som tidligere chef for social- og sundhedsforvaltningen i Bjerringbro kommune. Peter Gulstad er nu leder af projekt HUG (Helhedstækning i uddannelsesgarantien for unge med særlige behov).

I sekretariatet har vi samtidig i 2008 sagt farvel til Ellen Marcussen, som valgte at fortsætte indsatsen for at hjælpe de svagt stillede på arbejdsmarkedet, gennem ansættelse som SCR medarbejder hos Pressalit. I stedet blev Anne Bech Voldstedlund i oktober ansat som konsulent for region midt, og koordinator for landsforeningens landsdækkende aktiviteter. Anne skal være med til at understøtte og styrke det lokale frivillige arbejde og medvirke i udviklingsarbejdet omkring at skabe flere aktiviteter og større synlighed.

Lars Pedersen, tidligere kontorchef i Århus Kommune, er ansat i sekretariatet, som projektleder for BUS's projekt om kommunal sektoransvarlighed i boligformidlingen. Og Lilian Nielsen som projektassistent for BUS og HUG. I bogholderiet er Lene Lundsgaard ansat som voksenlærling, en effektiv og god kollega til Lena.

Sekretariatet har nu 12 medarbejdere, hvoraf 11 fysisk holder til på Vejlbjergvej i Århus og 1 på Sjælland. Der er stor arbejdsiver og entusiasme på sekretariatet. Det er rart at komme der og det mærkes, at den samlede stab har et godt samarbejde.

Linda gik på pension juni 2008 men tilsyneladende var hendes sygdom så fremskreden at hun ikke nåede at nyde sit otium ret længe. Hun afgik ved døden få måneder senere.

Årsmøde for Foreningsfællesskabet Ligeværd

I maj 2008 afholdtes det første årsmøde for alle fællesskabets organisationer, som nu erstatter Landsforeningens årsmøder, under temaet *FN's handicapkonvention*. Ca. 25 lande har ratificeret konventionen, som Danmark underskrev i marts 2007, men stadig ikke har ratificeret! Et panel af repræsentanter for en lang række handicapinteresseorganisationer (Landsforeningen af Polio og Trafik- og Ulykkesskadede, Center for Ligebehandling af Handicappede, Det Centrale Handikapråd, Handikap ordfører for socialdemokratiet) delte meninger og holdninger omkring

Danmarks rolle i forhold til konventionen. Og udvekslede ideer og synspunkter med hinanden og repræsentanter fra alle foreningsfællesskabets organisationer. Foreningsfællesskabet har efterfølgende indsendt et høringssvar til ratificeringen. Dette kan ses på vores hjemmeside. Det kommende årsmøde for foreningsfællesskabet bliver noget særligt og anderledes, idet vi i 2009 fejre Landsforeningens 40 års jubilæum. Jubilæet vil derfor, i år, erstatte det fælles årsmøde.

Jubilæum i samarbejdets tegn!

Til oktober for nøjagtig 40 år siden stiftede Inger Agnete Grenness "Foreningen til støtte for sent Udviklede". Der er i de forløbne år sket meget positivt til gavn for vores målgruppe med lokalforeninger, skoler og uddannelsessteder over hele landet. Og et fællesskab med andre organisationer som arbejder for samme sag. I 2008 er rammerne for afholdelsen af jubilæet blevet lagt og det har blandt andet betydet, at man har besluttet, at det er et jubilæum for foreningsfællesskabet og ikke kun for Landsforeningen. Forberedelserne fortsætter frem til oktober og vi ser frem til at rigtig mange har lyst til at fejre vores jubilæum fredag d.30. oktober i Torvehallerne i Vejle.

Projekter og projektudvikling i foreningsfællesskabet

HUG (*Helhedstænkning i uddannelsesgarantien for unge med særlige behov*) er et af de projekter som er udsprunget af arbejdet omkring STU'en, og er ledet af Peter Gulstad. Projektets mål er at udvikle metoder og modeller for etablering og gennemførelse af individuelle uddannelsesplaner for personer med særlige behov i relation til den nye STU uddannelse. Og det er ligeledes målet at implementere resultaterne i landets kommuner, i samarbejde med KL, vejledere ved UU og uddannelsesinstitutioner.

Skolesammenslutningen Ligeværld startede i 2008 AFSL-projektet (Almen dannelse på de fri kostskoler i skolesammenslutningen i Ligeværld). Og i efteråret begyndtes forberedelserne til et tværgående arrangement for alle foreningsfællesskabets medlemmer; deltagelse i verdens største motionsløb DHL stafetten i august 2009. DHI har i 2008 også haft fokus på STU'en, har iværksat 4 spændene projekter og stået for en flot konference på Christiansborg i november.

Afslutning

Når man skal vurdere de fremtidige muligheder for at realisere Landsforeningens målsætninger og ambitioner, kan det være nyttigt at se på, hvilke allierede vi har i det danske samfund. Vi kan jo ikke skabe en bedre Verden alene. Vores sag er en folkelig sag og hvis ikke der er mange, som vil og kan stå last og brast med os opnår vi ikke det samfund for alle, som vi stræber imod. Her må vi notere os at det meget sjældent om ikke aldrig er blevet tilkendegivet fra samfundets mange forskellige aktører, at vores sag er fejlagtig eller unødigt belastende for samfundet som helhed. Der er ingen – eller i alt fald kun meget få – der vil hævde at det er en dårlig ide, at tælle de svagere individer med i de aktives rækker. Der er overvældende stor forståelse for at vores unge har ret til en aktiv plads i samfundet. Ikke ud fra et barmhjertighedssynspunkt, Men ud fra en nøgtern vurdering af at en sådan holdning både tjener til samfundets ære og gavn. Ingen har gavn eller glæde af at huse passive tilskuere i samfundslivet, men de fleste af os har oplevet eksempler på hvordan passiv vegetation kan ændres til aktiv deltagelse, hvis den unge får chancen og omgivelserne spiller med på den rigtige melodi.

I Folketinget er der ganske mange medlemmer, der støtter vores sag og vi møder kun velvilje og forståelse, når vi har møder med de relevante udvalg. De ministerier, som i særlig grad har ansvar for vores område – jo især undervisnings-, social-, og beskæftigelsesministeriet – er med deres

ministre i spidsen - åbne og positive overfor vores ønsker og ideer. Mange kommunalpolitikere sympatiserer med os og selv om vi i øjeblikket kan være lidt kritiske overfor den kommunale ansvarlighed, så skal vi ikke stemple de 98 kommuners politiske ledelser for at være uinteresserede i vores sag. UU-systemet (ungdomsuddannelsesvejledningen) er helt på linie med vores målsætninger og det er vores indtryk, at unge med særlige behov har en høj grad af bevågenhed i UU.

Sådan kunne jeg nævne mange andre interessegrupper som vi oplever som medspillere og som vi trygt kan tilsige samarbejde og medvirken. Vi har ikke opnået alt de vi gerne ville, men vi har dog opnået meget og vi har i hvert tilfælde skabt en tilstand, hvor der ikke hersker tvivl om svagere unges rettigheder og behov. Det er ikke en tilstand, som ret mange lande på denne klode kan glæde sig over.

Udviklingen af et samfund for alle er forbundet med tre krav: Man skal vide, hvordan det kan gøres. Man skal ville gøre det. Og så skal man gøre det. De to første fordringer tror jeg er opfyldt i dette land og så kan vi koncentrere os om den tredje: At gøre det, der skal gøres.

Lad os i de kommende år sætte alle kræfter ind på at omskabe smukke og rigtige ord til praktisk virkelighed, så ingen ung, ingen forældre kan opleve sig svigtet eller tilsidesat. Mulighederne er til stede. Der er ingen undskyldninger for ikke at gøre det fornødne og rigtige.

Jørgen Hansen